

زۇلھەججە ئېيىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىنىڭ

پەزىلىتى ھەققىدە

49042- نومۇرلۇق سوئال

سوئال:

زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنى باشقا كۈنلەردىن ئەۋزەل بولسا، بۇ كۈنلەردە قايسى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىشىمىز كېرەك؟.

جاۋاب:

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. تائەت- ئىبادەت قىلىشقا ئەھمىيەتلىك بولغان ۋاقتلاردىن زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنى بولۇپ بۇ كۈنلەرنى ئاللاھ تائالا باشقا كۈنلەردىن پەزىلەتلىك قىلدى. ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىندۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «ئاللاھ تائالا ئۈچۈن مۇشۇ ئون كۈندە قىلىنغان ئىبادەتتىنمۇ ئەۋزەلرەك ئىبادەت يوقتۇر دېگەندە، ساھابىلار: ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىشتىنمۇ ئارتۇقمۇ؟ دەپ سورىدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىشتىنمۇ ئارتۇقراق، لېكىن بىر كىشى ئۆزىنىڭ جىنى ۋە مىلى بىلەن ئاللاھ يولىدا جىھادقا چىقىپ قايتمىسا بۇ ئەۋزەل دېدى» (بۇخارىي 457\2).

يەنە بىر ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام «ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈندە قىلىنغان ئەمەلدىنمۇ ئەجرى كاتتا ۋە ئالى ئەمەل يوق دېگەندە، ساھابىلار: ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىشتىنمۇ

ئارتۇقمۇ؟ دەپ سورىدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىشتىنمۇ ئارتۇق، لېكىن بىر كىشى ئۆزىنىڭ جىنى ۋە مىلى بىلەن ئاللاھ يولىدا چىقىپ شەھىد بولۇپ كەتسە بۇنىڭ پەزىلىتى ئارتۇق دېدى» (دارىمى 357\1)، ئىسناد ياخشى دەپ رىۋايەت قىلغان.

بۇ ھەدىسلەر ۋە باشقا دەلىللەر ئومۇمەن زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىنىڭ، يىلنىڭ باشقا كۈنلىرىدىن ھەتتا رامزاننىڭ ئاخىرقى ئون كۈنىدىنمۇ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ، لېكىن رامزاننىڭ ئاخىرقى ئون كېچىسى مىڭ كېچىدىن ئەۋزەل بولغان قەدىر كېچىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولغاچقا بۇ زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىنىڭ كېچىسىدىن ئەۋزەلدۇر. (تەپسىر ئىبنى كەسىر 412\5).

مۇسۇلمان كىشى بۇ ئون كۈننى ئاللاھقا تەۋبە قىلىش بىلەن باشلاش ۋە ياخشى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىشى كېرەك، بۇ كۈنلەردە قىلىش ئالاھىدە تەكىتلەنگەن ئەمەللەر تۆۋەندىكىدەك:

1- روزا تۇتۇش.

مۇسۇلمانلار ئۈچۈن زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋىلىدىن تارتىپ 9 كۈن روزا تۇتۇش سۈننەتتۇر، چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بۇ كۈنلەردە ياخشى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىشقا رىغبەتلەندۈرگەن، روزا تۇتۇش بولسا ئەمەللەرنىڭ ياخشىسى بولۇپ، بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەدىس قۇدىسىدا ئاللاھ تائالادىن رىۋايەت قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئادەم بالىسىنىڭ ھەر بىر ئەمىلى ئۆزى ئۈچۈن بولىدۇ، روزا مەن ئۈچۈن بولىدۇ ئۇنىڭ ئەجرىنى ئۆزۈم بېرىمەن». (بۇخارىي 1805).

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋىلىدىن 9 كۈن روزا تۇتاتتى، ھۇنەيدە بىننى خالىدنىڭ ئايالى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرىدىن رىۋايەت قىلغان ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋىلىدىن 9 كۈن، ئاشۇرا كۈنى، ھەر ئايدا ئۈچ كۈن(ئايىنىڭ 13، 14، 15 - كۈنلىرى)، دۈشەنبە ۋە پەيشەنبە كۈنلىرى روزا تۇتاتتى دېيىلگەن. (نەسائىي 4\205).

2- ئاللاھقا تەكبىر، تەھلىل ۋە ھەمدۇ-سەنالەرنى كۆپ ئېيتىش.

زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىدە ئاللاھقا تەكبىر، تەھلىل، تەسبىھ ۋە ھەمدىلەرنى كۆپ ئېيتىش، مەسچىتلەر، مېھمانخانىلار، يوللار قاتارلىقلاردا ئىبادەتنى ئاشكارا قىلىش ئارقىلىق ئاللاھنى ئۇلۇغلاش، ئاللاھنى كاتتىلاشنى ئېلان قىلىش ئۈچۈن ئاللاھقا زىكىر ئېيتىش دۇرۇس بولىدىغان جايلارنىڭ ھەممىسىدە تەكبىرنى ئاشكارا ئېيتىش كېرەك. (ئەرلەر ئاشكارا، ئاياللار مەخپىي ئېيتىشى كېرەك).

ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: «كىشىلەر ئۆزلىرىگە تېگىشلىك بولغان (دىنى ۋە دۇنياۋى) مەنپەئەتلەرنى كۆرسۇن، بەلگىلەنگەن كۈنلەردە (يەنى قۇربانلىق كۈنلىرىدە) ئاللاھ ئۇلارغا رىزىق قىلىپ بەرگەن چارۋا ماللارنى (يەنى تۆگە، قوي، ئۆچكىلەرنى ئاللاھنىڭ نېمەتلىرىگە شۈكرى قىلىش يۈزىسىدىن) ئاللاھنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ قۇربانلىق قىلسۇن» (ھەج سۈرىسى 27-).

ئابدۇللا ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىدە قىلىنغان ئەمەلدىنمۇ ئاجىز كاتتا ۋە ئالى ئەمەل يوق،

بۇ كۈنلەردە ئاللاھقا تەكبىر، تەھلىل ۋە ھەمدىلەرنى كۆپ ئېيتىڭلار». (ئەھمەد 224\7).

تەكبىر دېگەن: «ئاللاھۇ ئەكبەر، ئاللاھۇ ئەكبەر لا ئىلاھە ئىللەللاھۇ، ۋاللاھۇ ئەكبەر ۋە لىللاھىل ھەمدۇ». بۇنىڭ يەنە باشقا تۈرلىرىمۇ بار.

ھازىرقى ۋاقىتتا زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىدە ئاللاھقا تەكبىر ئېيتىش تاشلىنىپ قالدى بۇنى ئاز بىر قىسىم كىشىلەردىن باشقىلار ئۇنتۇپ كەتتى، سۈننەتنى ئەھيا قىلىش، غاپىللارغا ئەسلىتىش ئۈچۈن ئاشكارا ئېيتىش كېرەك، ئىسپاتلىنىشچە: ئىبنى ئۆمەر ۋە ئەبۇ ھۈرەيرە قاتارلىق ساھابىلار زۇلھەججىنىڭ ئەۋۋەلقى ئون كۈنىدە بازارلارغا چىقىپ تەكبىر ئېيتاتتى، كىشىلەرمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ تەكبىر ئېيتاتتى، بۇنىڭدىن مەقسەت كىشىلەر ساھابىلارنىڭ تەكبىرىدىن بۇ كۈنلەردە تەكبىر ئېيتىشنى ئەسلەپ ھەر بىرىنىڭ ئايرىم-ئايرىمىدىن تەكبىر ئېيتىشى ئىدى.

كىشىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرلۈپ قالغان سۈننەتلەرنى ئەھيا قىلىپ ئەسلىتىشنىڭ پەزىلىتى ناھايىتى كاتتا بولۇپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بۇ ھەقتە مۇنداق دېگەن: «كىمكى مەندىن كېيىن ئۇنتۇلۇپ قالغان بىر سۈننەتنى ئەھيا قىلسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ئەمەل قىلغان كىشىنىڭ ئەجرى كەمەيتىلىۋەتمەستىن ئۇ كىشىگىمۇ ئۇ سۈننەتكە ئەمەل قىلغان كىشىلەرگە ئوخشاش ئەجرى بېرىلىدۇ» (ترمىزى 443\7).

3- ھەج- ئۆمرىنى ئادا قىلىش.

مۇشۇ ئون كۈندە قىلىنىدىغان ئەۋزەل ئەمەللەردىن ئاللاھنىڭ بەيتى بولغان ھەرەمنى تاۋاپ قىلىپ ھەج ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشتۇر، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام كۆرسەتكەن يول بىلەن ھەجنى ئادا قىلىشقا مۇيەسسەر بولغان كىشى ئۈچۈن ئەڭ بۈيۈك مۇكاپات تەييارلانغان بولۇپ بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «قوبۇل بولغان ھەجنىڭ مۇكاپىتى جەننەتتىن ئىبارەتتۇر».

4- قۇربانلىق قىلىش.

مۇشۇ ئون كۈندە قىلىنىدىغان ئەۋزەل ئەمەللەردىن يەنە بىرى ئاللاھقا يېقىن بولۇش ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشتۇر، بۇنىڭ ئۈچۈن ئاللاھ يولىدا مال چىقىم قىلىپ ئۇلاقنىڭ ياخشى ۋە سىمىزنى تاللاپ ئۆلتۈرۈش كېرەك. بۇ پەزىلەتلىك كۈنلەرنى غەنىمەت بىلەيلى، كېيىنكى پۇشايمان پايدا بەرمەيدۇ.